Eurooppa-neuvosto

Bryssel, 19. lokakuuta 2017
(OR. en)

EUCO 14/17

CO EUR 17
CONCL 5

SAATE

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Eurooppa-neuvoston kokous (19. lokakuuta 2017) – Päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena Eurooppa-neuvoston edellä mainitussa kokouksessa hyväksymät päätelmät.

Kokouksen aluksi se Eurooppa-neuvoston jäsen, joka edustaa neuvoston puheenjohtajana kyseisellä puolivuotiskaudella toimivaa jäsenvaltiota, esitti yhteenvedon aiempien Eurooppa-neuvoston päätelmien täytäntöönpanosta.

I MUUTTOLIIKE

1. Jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten noudattama toimintatapa ulkorajojen täyden valvonnan varmistamiseksi tuottaa tuloksia, ja se on vakiinnutettava. Muuttovirrat ovat kaiken kaikkiaan vähenemässä merkittävästi, ja hukkuneiden määrä on pienentynyt.

2. Eurooppa-neuvosto on vakaasti päättänyt jatkaa kokonaisvaltaista, käytännönläheistä ja määrätietoista toimintatapaansa sekä soveltaa sitä aina tarvittaessa. Tähän kuuluvat seuraavat:

   - kaikkien muuttoreittien valpas seuraaminen ja valmius reagoida uusiin suuntauksiin;
   - EU:n ja jäsenvaltioiden kaikkien käytettävissä olevien välineiden käytännönläheinen, joustava ja koordinoitu käyttäminen;
   - kohteena tai osallisina olevien jäsenvaltioiden tukeminen, myös antamalla jatkuvaa tukea EU:n virastoista;
   - vankka yhteistyö kansainvälisten kumppaneiden sekä alkuperä-, kauttakulku- ja lähtömaiden kanssa;
   - laittoman muuton kannustimien vähentäminen tosiasiallisten palauttamisten avulla;
   - riittävät taloudelliset ja muut resurssit.

3. Jotta tätä toimintatapaa voidaan vahvistaa ja syventää kaikilla muuttoreiteillä, Eurooppa-neuvosto kehottaa lisäksi

- sitoutumaan täysin ja selkeästi yhteistyöhömme Turkin kanssa muuttoliikkeen alalla sekä Länsi-Balkanin maiden tukemiseen;

- panemaan EU:n ja Turkin takaisinottosopimuksen täytäntöön kaikkien jäsenvaltioiden kanssa kaikilta osin ja syrjimättömästi;

- huolehtimaan palauttamisten tehostamisesta merkittävästi sekä EU:n että jäsenvaltioiden toimilla, kuten tehokkailla takaisinottosopimuksilla ja -järjestelyillä; Euroopan raja- ja merivartiovirastoa olisi vahvistettava edelleen, ja sille olisi annettava suurempi rooli palautusten järjestämisessä;

- varmistamaan, että YTPP-operaatioissa on täysi henkilöstö ja että niiden toimeksiantoja mukautetaan tarvittaessa niin, että ne voivat avustaa ihmiskauppiaiden ja salakuljettajien verkostojen torjumisessa ja edistää näiden liiketoimintamallin hajottamista; tukemaan G5 Sahel -kumppaniemme toimia;

- käyttämään vapaaehtoisia uudelleensijoitusjärjestelmiä ja kehittämään niitä yhdessä kansainvälisten kumppaneiden, erityisesti YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) kanssa;

- tehostamaan tietojen ja datan jakamista EU:n sisällä, jäsenvaltioiden, oikeus- ja sisäasioiden alan virastojen ja YTPP-operaatioiden välillä sekä kansainvälisten kumppaneiden kanssa; tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto kehottaa laajentamaan operatiivisten yhteisten tutkintaryhmien käyttöä asiaankuuluviin maihin;

- kehittämään ja käyttämään tarvittavia vipuvaikutuksia hyödyntämällä kaikkia asiaankuuluvia EU:n politiikkoja, instrumentteja ja välineitä, mukaan lukien kehitys, kauppa ja viisumit, jotta voidaan saavuttaa mitattavissa olevia tuloksia laittoman muuttoliikkeen ehkäisemisessä ja laittomien muuttajien palauttamisessa.

4. Keskisen Välimeren reitin osalta Eurooppa-neuvosto

- tunnustaa Italian merkittävän panoksen keskisen Välimeren reitillä;
- kehottaa jatkamaan EU:n ponnisteluja ja tukemaan jäsenvaltioita muuttovirtojen estämiseksi ja palautusten lisäämiseksi sekä vankan yhteistyön kehittämiseksi alkuperä-, kauttakulku- ja lähtömaiden kanssa;
- toistaa, että on tärkeää toimia Libyan viranomaisten ja kaikkien Libyan naapureiden kanssa rajavalvonnan valmiuksien parantamiseksi, ja korostaa, että on kiireellisesti tuettava muuttoreittien varrella olevien Libyan paikallisyhteisöjen kehitystä;
- kannustaa ja kehottaa tukemaan myös taloudellisesti UNHCR:n ja Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön (IOM) toimia Libyassa, Sahelissa ja niiden lähialueella, myös vapaaehtoisten paluiden ja uudelleensijoitusten helpottamiseksi edelleen sekä vastaanotto-olosuhteiden parantamiseksi yhteistyössä Libyan viranomaisten kanssa, jotta voidaan varmistaa muuttajien inhimillinen kohtelu;
- sitoutuu huolehtimaan riittävästä ja kohdennetusta rahoituksesta, muun muassa EU:n Afrikka-hätärahaston Pohjois-Afrikan rahoitusikkunan avulla, tukeakseen tarvittavia muuttoliikkeeseen liittyviä toimia Pohjois-Afrikassa ja rahoittaakseen kaikkia asiaankuuluvia hankkeita vuonna 2017 ja sen jälkeen, oikein ajoitetuilla maksuilla. Se antaa neuvoston tehtäväksi toimien välittömän seurannan komission avustuksella, jotta tämä sitoumus tuottaisi tuloksia jo ennen joulukuun Eurooppa-neuvostoa;
- kehottaa lisäämään toimia, joilla toteutetaan pikaisesti pysyvä EU:n läsnäolo Libyassa, ottaen huomioon alueella vallitsevat olosuhteet.

5. Eurooppa-neuvosto kehottaa seuraamaan tiiviisti tilannetta itäisen ja läntisen Välimeren reiteillä ottaen huomioon muuttovirtojen viimeaikaisen kasvun.

6. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen, että muuttoliikkeen perimmäisiin syihin puuttuminen sekä taloudellisten ja sosiaalisten mahdollisuuksien luominen kauttakulku- ja alkuperämaissa on osa sen pitkäaikaista toimintatapaa muuttoliikkeen alalla. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä siihen, että Euroopan kestävän kehityksen rahasto aloitti äskettäin toimintansa. Rahasto tukee investointeja Afrikan maissa ja naapuruusmaissa. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti myös Euroopan investointipankin (EIP) selviytymiskyvyn kehittämisaloitteen (Economic Resilience Initiative) täytäntöönpanoon. Aloitteella tuetaan investointeja naapuruusmaihin. Eurooppa-neuvosto odottaa mielenkiinnolla keskustelua yhteistyöstä afrikkalaisten kumppanien kanssa tulevassa Afrikan unionin ja Euroopan unionin huippukokouksessa.

7. Eurooppa-neuvosto toistaa olevansa sitoutunut Schengen-järjestelmään ja ilmoittaa aikovansa palata "takaisin Schengeniin" mahdollisimman pian ottaen samalla täysin huomioon jäsenvaltioiden suhteelliset turvallisuusintressit.

8. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistuksessa tähän mennessä saavutetun edistymisen ja kehottaa jatkamaan lähentymistä kohti yhteisymmärrystä, jolla saavutetaan oikea tasapaino vastuullisuuden ja solidaarisuuden välillä ja jolla varmistetaan tulevista kriiseistä selviytyminen, kesäkuussa 2017 antamiensa päätelmien mukaisesti. Eurooppa-neuvosto palaa tähän asiaan joulukuun kokouksessaan ja pyrkii saavuttamaan siitä yhteisymmärryksen vuoden 2018 ensimmäisellä puoliskolla.

II DIGITAALINEN EUROOPPA

9. Syyskuun 29. päivänä 2017 pidetyssä Tallinnan digitaalihuippukokouksessa esitettiin voimakas viesti vahvemman ja yhtenäisemmän digitaalisen Euroopan puolesta. Pääministeri Ratasin huippukokouksen jälkeen antamat päätelmät ovat erinomainen perusta tulevalle työlle kaikilla tasoilla.

10. Digitalisaatio tarjoaa valtavat mahdollisuudet innovoinnille, kasvulle ja työllisyydelle, edistää globaalia kilpailukykyämme sekä vahvistaa luovaa ja kulttuurista monimuotoisuutta. Näiden mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää, että puututaan yhdessä joihinkin digitalisaatiokehityksen asettamiin haasteisiin ja tarkistetaan toimintapolitiikkoja, joihin digitalisaatio vaikuttaa. Eurooppa-neuvosto on valmis tekemään sen, mitä Euroopan digitalisoituminen edellyttää.

11. Jotta EU voi onnistua digitaalisen Euroopan luomisessa, se tarvitsee erityisesti

- viranomaisia ja julkisia sektoreita, jotka ovat täysin siirtyneet digiaikaan ja jotka näyttävät esimerkkiä: sähköinen hallinto ja uusien teknologioiden käyttöönotto, saavutettavuus, keskitetty viranomaisasiointi ja yhden kerran periaate sekä digitalisoitu julkinen sektori ovat keskeisen tärkeitä yhteiskuntiemme muuntamisessa ja EU:n neljän perusvapauden tukemisessa. Eurooppa-neuvosto kehottaa panemaan täytäntöön sähköisestä hallinnosta annetun Tallinnan ministerikokouksen julistuksen;

- tulevaisuuspainotteisen sääntelykehyksen: digitaalisten sisämarkkinoiden strategian viimeistely kokonaisuudessaan vuoden 2018 loppuun mennessä on merkittävä tehtävä. Vaikka tässä työssä on edistytty huomattavasti, sitä on vauhditettava, jotta määräajassa pysyttäisiin. Tätä varten 24. lokakuuta televiestintäkokoonpanossa kokoontuvan ylimääräisen liikenne-, televiestintä- ja energianeuvoston olisi keskusteltava siitä, miten voidaan vauhdittaa ja priorisoida digitaalisia sisämarkkinoita koskevaa työtä. Lainsäätäjien olisi päästävä yhteisymmärrykseen geoblokkauksesta, audiovisuaalisista mediapalveluista ja pakettipalveluista vuoden 2017 loppuun mennessä. Lisäksi lainsäätäjien olisi kesäkuuhun 2018 mennessä päästävä yhteisymmärrykseen muiden tietojen kuin henkilötietojen vapaata liikkuvuutta koskevasta ehdotuksesta ja sähköisen viestinnän säännöstöstä. Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tärkeää varmistaa riittävät tietojen liikkuvuutta koskevat säännöt kauppasopimuksissa kolmansien maiden kanssa, rajoittamatta kuitenkaan EU-lainsäädännön soveltamista. Lisäksi neuvotteluja tekijänoikeudesta ja digitaalista sisältöä koskevasta direktiivistä olisi jatkettava ensisijaisen tärkeinä. Eurooppa-neuvosto korostaa myös, että on lisättävä läpinäkyvyyttä alustojen käytännöissä ja käyttötavoissa;

- ensiluokkaisen infrastruktuurin ja viestintäverkoston: tämä edellyttää yhteistyötä EU:n tasolla, muun muassa jotta saadaan aikaan maailman huipputasoa olevat erittäin nopeat kiinteät verkot ja mobiiliverkot (5G) koko EU:ssa sekä lisätään taajuusalueiden koordinoituja käyttömahdollisuuksia vuoteen 2020 mennessä johdonmukaisissa sääntely- ja taloudellisissa olosuhteissa; tämä edellyttää vuorostaan kaikkien tarvittavien lainsäädäntöresurssien osoittamista, mukaan lukien riittävä määrä kolmikantaneuvotteluja, jotta päästään sopimukseen sähköisen viestinnän säännöstöstä ja taajuuksia koskevista tarvittavista säännöksistä;

- yhteisen lähestymistavan kyberturvallisuuteen: digitaalinen maailma edellyttää luottamusta, ja luottamus voidaan saavuttaa ainoastaan, jos varmistamme proaktiivisemman sisäänrakennetun turvallisuuden kaikissa digitaalipolitiikoissa, huolehdimme tuotteiden ja palvelujen riittävästä turvallisuussertifioinnista sekä lisäämme kykyämme ehkäistä, torjua ja havaita kyberhyökkäyksiä ja reagoida niihin. Tätä varten kyberturvallisuutta koskevat komission ehdotukset olisi laadittava kokonaisvaltaisella tavalla, ne olisi toimitettava oikea-aikaisesti ja niitä olisi tarkasteltava viipymättä neuvoston laatiman toimintasuunnitelman pohjalta;

- terrorismin ja verkkorikollisuuden torjumista: tässä tarkoituksessa toteutettuja pyrkimyksiä olisi tehostettava Eurooppa-neuvoston kesäkuussa 2017 antamissaan päätelmissä esittämällä tavalla. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission tiedonannon laittoman verkkosisällön torjumisesta ja toistaa olevansa valmis tarvittaessa tukemaan asiaankuuluvia EU:n tason toimia;

- digiaikaan sopivia työmarkkinoita ja koulutusjärjestelmiä: on investoitava digiosaamiseen, jotta voidaan voimaannuttaa kaikkia eurooppalaisia ja antaa heille mahdollisuuksia;

- määrätietoisia T&K- ja investointitoimia: on tuettava uusia yrittäjyyden muotoja sekä edistettävä ja avustettava toimialojen ja palvelujen digitalisaatiokehitystä. Tämän tavoitteen saavuttamista voidaan edistää EU:n välineillä, kuten EU:n puiteohjelmilla, mukaan lukien Horisontti 2020, Euroopan rakenne- ja investointirahastoilla sekä Euroopan strategisten investointien rahastolla. EU:n olisi myös tarkasteltava tapoja ottaa käyttöön asianmukaisia rakenteita ja rahoitusta uusien innovaatioiden tukemiseksi;

- halua käsitellä uusia suuntauksia kiireellisesti: tähän sisältyvät muun muassa tekoälyn ja lohkoketjuteknologian kaltaiset asiat, samalla kun varmistetaan tietosuojan, digitaalisten oikeuksien ja eettisten normien korkea taso. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota esittämään tekoälyä koskevan eurooppalaisen toimintatavan vuoden 2018 alkuun mennessä ja pyytää komissiota esittämään tarvittavia aloitteita puite-edellytysten vahvistamiseksi, jotta EU voisi tutkia uusia markkinoita riskiperusteisten radikaalien innovaatioiden avulla ja vahvistaa toimialansa johtavan roolin;

- digiaikaan soveltuvan tehokkaan ja oikeudenmukaisen verotusjärjestelmän: on tärkeää varmistaa, että kaikki yhtiöt maksavat niille kuuluvan osan veroista, sekä varmistaa globaalit tasapuoliset toimintaedellytykset OECD:ssä parhaillaan käynnissä olevan työn mukaisesti. Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa jatkamaan tästä asiasta annetun komission tiedonannon tarkastelua ja odottaa mielenkiinnolla asiaankuuluvia komission ehdotuksia vuoden 2018 alkuun mennessä.

12. Tavoitteenamme on oltava yhdennetympien sisämarkkinoiden luominen sekä käytännön hyötyjen tarjoaminen Euroopan kansalaisille ja yrityksille. Eurooppa-neuvosto seuraa tiiviisti tämän alan kehitystä ja antaa tarvittavaa ohjausta. Se pyytää toimielimiä vauhdittamaan lainsäädäntötyötä ja jäsenvaltioita panemaan täytäntöön asiaankuuluvan EU-lainsäädännön ja toteuttamaan kaikki toimivaltaansa kuuluvat tarpeelliset toimenpiteet uuden digiajan muovaamiseksi. Eurooppa-neuvosto käsittelee tasollaan kysymyksiä, joita ei voida ratkaista neuvoston tasolla.

III TURVALLISUUS JA PUOLUSTUS

13. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen kesäkuussa 2017 antamansa päätelmät. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille jäsenvaltioiden saavuttaman merkittävän edistymisen pysyvää rakenteellista yhteistyötä (PRY) koskevan ilmoituksen ja yhteisen sitoumusluettelon valmistelussa sekä PRY:n hallinnon osalta. Se kannustaa niitä jäsenvaltioita, jotka voivat tehdä niin, ilmoittamaan pikaisesti neuvostolle ja korkealle edustajalle aikomuksistaan osallistua PRY-yhteistyöhön. Tämä antaisi mahdollisuuden aloittaa PRY-yhteistyö ennen vuoden loppua, jotta sitoumukset voidaan panna pikaisesti täytäntöön ja käynnistää ensimmäiset hankkeet. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille lainsäätäjien tähän mennessä tekemän työn, joka koskee Euroopan puolustusalan teollisen kehittämisen ohjelmasta (EDIDP) annettua komission ehdotusta. Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa sopimaan asiasta vuoden loppuun mennessä, jotta neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa voidaan saattaa päätökseen mahdollisimman pian ja jotta ensimmäiset jäsenvaltioiden määrittämät voimavarahankkeet voidaan rahoittaa vuonna 2019.

14. Eurooppa-neuvosto kannustaa jäsenvaltioita kehittämään joustavia ja vakaita rahoitusmekanismeja Euroopan puolustusrahaston puitteissa, jotta voidaan hankkia voimavaroja yhteisesti ja/tai pitää niitä yllä yhteisesti ja jotta voidaan parantaa huippuluokan voimavarojen saatavuutta. Tavoitteena on saada käyttöön voimavaroja, varmistaa kilpailukykyinen, innovatiivinen ja tasapainoinen perusta Euroopan puolustusteollisuudelle kautta EU:n, myös rajatylittävän yhteistyön ja pk-yritysten osallistumisen avulla, ja edistää laajempaa Euroopan puolustusyhteistyötä hyödyntämällä synergioita ja ottamalla käyttöön EU:n tukea jäsenvaltioiden rahoituksen lisäksi. Euroopan puolustusalan teollinen kehittäminen edellyttää myös EU:n tukea pk-yrityksille sekä keskisuuriin yrityksiin tehtäviä investointeja turvallisuuden ja puolustuksen alalla. Se kannustaa EIP:tä tarkastelemaan uusia toimia puolustusalan tutkimus- ja kehitystoimintaan tehtävien investointien tukemiseksi. Se panee tyytyväisenä merkille, että puolustuksen koordinoidusta vuotuisesta tarkastelusta (CARD), jonka pitäisi edistää tiiviimpää puolustusyhteistyötä jäsenvaltioiden kesken, on käynnistetty kokeilukierros.

15. Eurooppa-neuvosto korostaa, että PRY:n, Euroopan puolustusrahaston ja CARDin on oltava toisiaan vahvistavia, jotta voidaan tiivistää puolustusyhteistyötä jäsenvaltioiden kesken.

16. Eurooppa-neuvosto palaa tähän kysymykseen joulukuussa 2017 ja arvioi saavutettua edistymistä joulukuussa 2016 esitetyn ulkoisen turvallisuuden ja puolustuksen agendan kaikkien näkökohtien osalta.

IV ULKOSUHTEET

17. Eurooppa-neuvosto kävi keskustelun suhteista Turkkiin.

18. Eurooppa-neuvosto kehottaa Pohjois-Koreaa noudattamaan täysin, ehdoitta ja viipymättä YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien mukaisia velvoitteitaan ja luopumaan ydinohjelmistaan ja ballististen ohjusten ohjelmistaan täydellisellä, todennettavissa olevalla ja pysyvällä tavalla. Pohjois-Korean viimeaikainen käyttäytyminen ei ole hyväksyttävissä, ja se muodostaa merkittävän uhan Korean niemimaalle ja sen ulkopuolellekin. Eurooppa-neuvosto korostaa, että kestävä rauha ja ydinaseriisunta Korean niemimaalla on saavutettava rauhanomaisin keinoin uskottavan ja merkityksellisen vuoropuhelun kautta. EU:n Pohjois-Koreaan kohdistamaa pakotejärjestelmää vahvistettiin ulkoasiainneuvoston 16. lokakuuta 2017 hyväksymillä EU:n autonomisilla pakotteilla. Eurooppa-neuvosto harkitsee muita toimenpiteitä neuvotellen tiiviisti kumppanien kanssa, ja EU jatkaa yhteydenpitoa kolmansiin maihin kehottaen YK:n pakotteiden täysimääräiseen täytäntöönpanoon.

19. Eurooppa-neuvosto vahvistaa olevansa täysin sitoutunut Iranin ydinsopimukseen ja hyväksyy ulkoasiainneuvoston 16. lokakuuta 2017 antaman julkilausuman.